

SKIVTYPER

Norgips gipsskivor är lämpliga för renovering både om man vill ha en snygg yta och när man skall göra en mera omfattande förbättring av befintlig konstruktion. Nästan alla typer av Norgips gipsskivor kan användas till renovering. När det gäller invändig renovering av väggar och tak är Norgips Ytskiva den lämpligaste. Med en tjocklek på bara 6 mm kan den monteras utan att golvsocklar och lister runt t.ex. dörrar och fönster behöver bytas ut.

NORGIPS YTSKIVA DIREKT PÅ VÄGGAR OCH TAK

Ytskivan kan monteras direkt på befintliga väggar och tak, t. ex. mot putsad yta, mot väggar och tak med gipsskivor, mot väggar med panel osv. Montering på reglar, läkt och liknande kan bara göras om man använder 2 eller flera lager skivor, eftersom ett enkelt lager Ytskiva måste ha stöd över hela ytan. Montering i 1 lag innebär därför också limning. Ytskivan monteras för övrigt som övriga skivor. Se "Montering av skivor" för montering mot reglar m m och "Renovering med gipsskivor" för limning.

Gamla och slitna väggar och tak får ny solid yta med den tunna Ytskivan. Den ringa tjockleken gör att lister, golvlister mm i regel inte behöver bytas ut.

Val av fästmedel för Norgips Ytskiva

1 lag eller flera lag, mot betong eller gipsskivor	Monteringslim, högflexibelt plattsättningslim, Norgips gipsbruk
2 lag mot stålreglar	Skruv S 25
2 lag mot träreglar	Skruv T 32

INVÄNDIGA VÄGGAR

Norgips Normal och Norgips Hård är de mest använda skivtyperna, men självklart används också den tunna Ytskivan för renovering av invändiga väggar. Under avsnittet "Renovering av innerväggar" visas några typiska exempel och förslag till lösningar.

YTTERVÄGGAR

Norgips Normal och Hård används också för renovering av ytterväggar. Ytskivan används sällan eftersom krav på fullt understöd gör den mindre lämplig för invändig beklädnad av ytterväggar. Här kan man istället använda Norgips Utvändig-X9 som vindskyddsskiva. För invändig förbättring av befintlig yttervägg kan man under avsnittet "Renovering av ytterväggar" se olika situationer och förslag på lösningar. För renovering av invändiga ytor på ytterväggar kan man se på lösningarna för invändiga väggar.

INVÄNDIGT TAK

Det finns många lösningar när man skall renovera invändiga tak. Se avsnittet om "Innertak" för många lämpliga konstruktioner.

GOLV

Norgips Golvskiva passar till slitna trägolv och liknande. Den kan också användas för att plana ut mindre ojämnheter i befintligt golv. Se avsnittet "Golv".

RENOVERING MED GIPSSKIVOR

Norgips gipsskivor monterade med hjälp av t.ex. gipsbruk är ett gott alternativ till putsning på väggar av betong, tegel, lättbetong och liknande. Vanlig puts tillför fukt under arbetet och härdningen. Ny puts kan dessutom vara svår att fästa på gammalt underlag, det ökar risken för nya sprickor. Undvik problemen – utför "putsningen" med gipsskivor.

VILKEN TYP AV HÄFTMASSA?

Det är först och främst underlaget som bestämmer vilken typ som skall användas.

	Gipsbruk	Kakelfix	Monteringslim	Högflexibelt plattsättningslim
Betongväggar	●			●
Lättbetongväggar		●		●
Tegelväggar	●			
Gipsskiveväggar	●		●	●

Se även www.norgips.se/limning

GIPSBRUK

Ett snabbhärdande häftmassa som också kan användas som spackel. Pulvret blandas med rent vatten. Det passar till montage mot betong, men det kan vara nödvändigt att tunna ut blandningen något om underlaget är starkt sugande. Härdningstiden är kort, man bör aldrig blanda till mer än vad som förbrukas inom denna tid. Behållare och verktyg måste göras rena mellan varje blandning. Kommer det rester från en tidigare blandning i en ny kan härdningstiden nedsättas så mycket att massan inte går att arbeta med.

KAKELFIX

För montering på lättbetong och annat starkt sugande underlag kan man inte alltid använda gipsbruk. Välj ett cementbaserat kakelfix istället.

MONTERINGSLIM

Till montage mot andra gipsskivor kan man använda olika typer av monteringslim som är ämnade för just detta.

HÖGFLEXIBELT PLATTSÄTTNINGSLIM

För direkt montering av gipsskivor mot betongväggar äldre än 1 månad, lättbetong, befintliga väggar med gipsskivor, kakel, klinker, granitkeramik och glaskeramik. Limmet har en hög flexibilitet och vidhäftning som kan beträdas kort efter utförande. Limtillverkarnas anvisningar skall följas noga.

MOT BETONG, TEGEL MM

Underlaget skall vara fast och rent, och skall vara fritt från damm, lös puts, olja, fett och liknande. Skivorna skall inte monteras mot betong som inte brunnit färdigt eller är fuktig.

Alla installationer, eluttag mm måste vara på plats innan skivorna monteras.

Sätt upp en skiva åt gången och knacka den på plats. Lägg ut gipsskivebitar eller liknande, som skivan kan stå på till dess massan har härdnat.

Är underlaget mycket ojämnt kan man sätta upp gipsremсор med s-avstånd på 400 mm. Efteråt monteras skivorna mot strimlorna med hjälp av gipsbruk eller ett monteringslim.

Sugande underlag måste förbehandlas. Det bör fuktas omedelbart innan montage, och om underlaget är starkt sugande rekommenderas att stryka över hela ytan med en tunn blandning av gipsbruk som ges tid att torka före skivmonteringen.

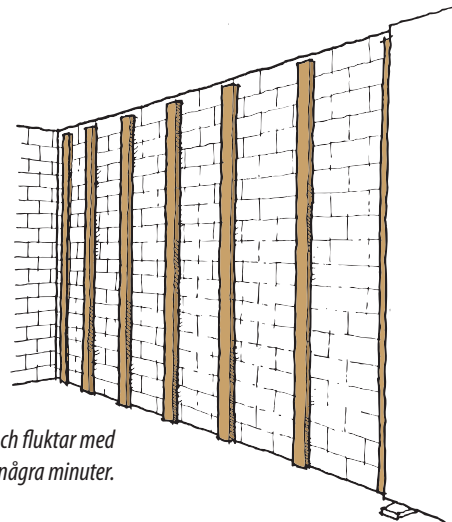
Stora ojämnheter måste huggas bort eller fyllas igen. Är underlaget mycket ojämnt kan det vara en fördel att sätta upp gipsskivestrimlor innan skivorna monteras. Använd strimlor i 100–150 mm bredd och montera dem med s 400 mm med gipsbruk.

Monteringen av skivorna görs sedan med gipsbruk som tidigare nämnts för montage på gipsskiveväggar. Norgips skivorna staplas med framsidan neråt och eventuella anpassningar, hål för dosor m m utförs.

Montagen går lättare om skivorna är ca 20 mm kortare än vägghöjden. Gips-skivor bör inte stå direkt på golvet och aldrig på betonggolv. För att undvika detta lägger man ut gipsskivebitar eller dylikt som skivorna kan stå på till dess härdningen är klar. Det tar ett dygn.

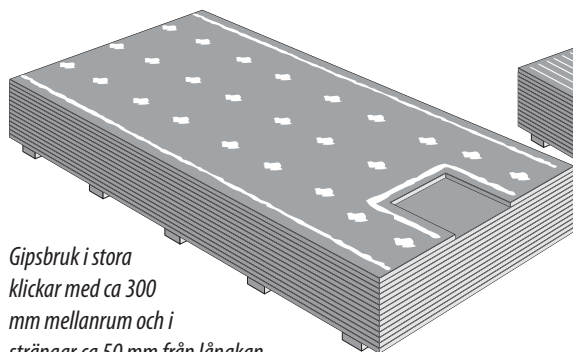
Lägg ut gipsbruk i stora klickar med ca 300 mm avstånd på baksidan av en skiva åt gången. Lägg dessutom en rejäl sträng längs båda långkanterna. Vid stora utskärningar lägger man spackelmassa hela vägen runt kanten, men undvik att komma nära hål för kopplingsboxar.

En skiva i taget placeras mot väggen i rätt läge och knackas försiktigt på plats med hjälp av t. ex. en gummiklubba. Kontrollera löpande att skivorna är i lod och linje med tidigare monterade skivor. Efterjustering företas efter några minuter med hjälp av en rätskiva.

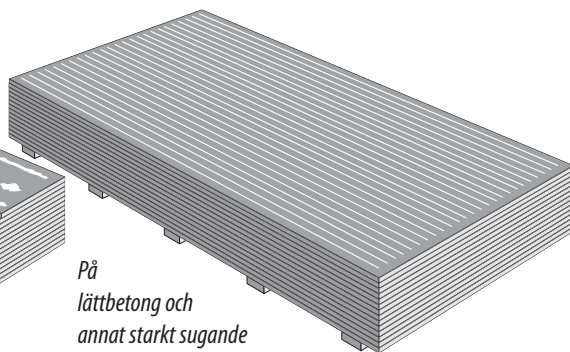

Kontrollera löpande att skivorna står i lod och fluktar med varandra och efterjustera efter några minuter.

Vid montering mot betong med högflexibelt plattsättningslim påförs fästmassan underlaget med den släta sidan av en bredtandad spackel över hela ytan varefter fästmassan kammars med den tandade sidan. Använd en bredtandad spackel 4- 8 mm. Tryck fast gipsskivorna ordentligt. Det får inte påföras bruk på större yta än att gipsskivorna hinner sättas innan bruket hinner torka på ytan, normalt inom ca 20 minuter.

Gipsbruk i stora klickar med ca 300 mm mellanrum och i strängar ca 50 mm från långkanterna – även runt kanterna av stora utskärningar.

På lättbetong och annat starkt sugande underlag kan man använda t ex kakelfix som läggs på med en grovtandad spackel.

MOT GIPSSKIVEVÄGGAR

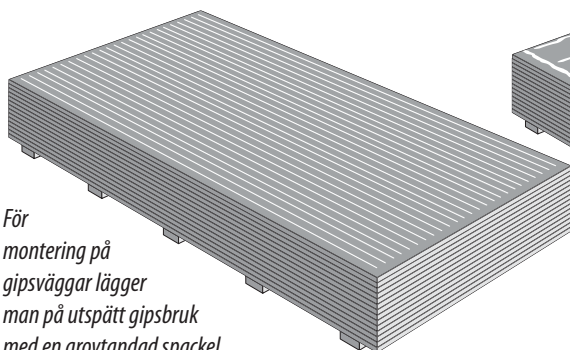
Vid montering på gipsskiveväggar skall skivskarvarna förskjutas i förhållande till skarvarna i väggen. Man utnyttjar nästan samma teknik som vid montering på betong, men blandningen av gipsbruk skall vara något tunnare, massan läggs ut på skivornas baksida med en grovtandad spackel.

Skivorna knackas på plats med handen eller en gummiklubba. Efter 20–30 minuter knackas skivorna åter fast mot underlaget. För att undvika att skivorna glider innan spackelmassan har härdat kan det vara nödvändigt att säkra dem med några få skruvar.

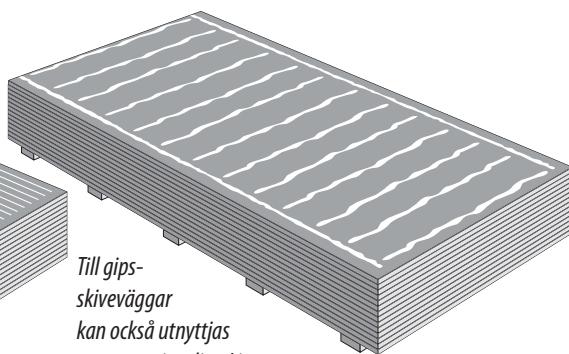
Som häftmassa mot gipsskivor och andra plana underlag kan man också använda ett monteringslim. Det lägger man på i böljande strängar som är ca 5 mm tjocka. Strängarna läggs horisontellt med ca 200 mm avstånd. Dessutom läggs en sträng hela vägen runt kanterna.

Högflexibelt plattsättningslim kan användas vid montering mot befintliga gipsskiveväggar. Limmet appliceras med en bredtandad spackel direkt på underlaget innan gipsskivorna trycks dit. Se även limtillverkarnas anvisningar, t ex Ardex, Kiilto, Lip, Maxit mfl.

Vid montering på målade eller tapetserade gipsskivor måste man kontrollera ytans fäste. Tapeter som sitter dåligt måste tas bort och det kan också vara nödvändigt att använda ett annat lim.

För montering på gipsväggar lägger man på utspätt gipsbruk med en grovtandad spackel.

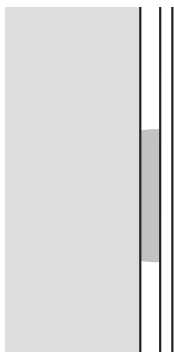

Till gipsskiveväggar kan också utnyttjas ett monteringslim. Limmet påförs horisontellt i böljande strängar med ca 200 mm avstånd och hela vägen runt kanterna.

Några typiska situationer (utgångslägen) och förslag till lösningar.

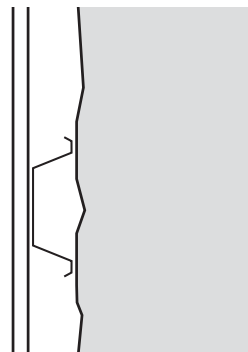
Utgångsläge	Önskat resultat	Lösning
Ful men någorlunda jämn vägg av betong, lättbetong etc.	Ny snygg yta	1
Ful och mycket ojämn vägg av betong, lättbetong, tegel etc.	Ny snygg yta	2
Vägg med dålig ljudisolering.	Förbättrad ljudisolering och ny snygg yta. Samtidigt får man bättre värmeisolering	3

LÖSNING 1

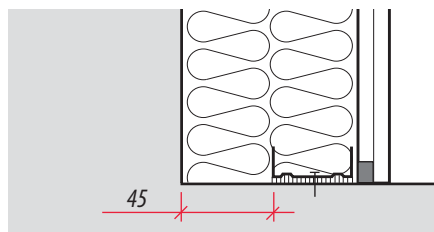
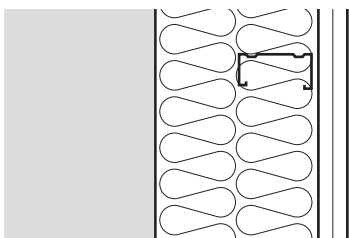
1. Ta bort lös puts mm
2. Jämna ytan med gipsbruk
3. Sätt upp 1 lag gipsskivor, Norgips Ytskiva, Normal eller Hård. Montera med lim. Se "Renovering med gipsskivor"

LÖSNING 2

1. Sätt upp läkt- eller regelstomme, t. ex. stålprofil S25/85 eller 22x45 mm ohyvlad läkt
2. Sätt upp 1 lag gipsskivor, Norgips Normal eller Hård

LÖSNING 3

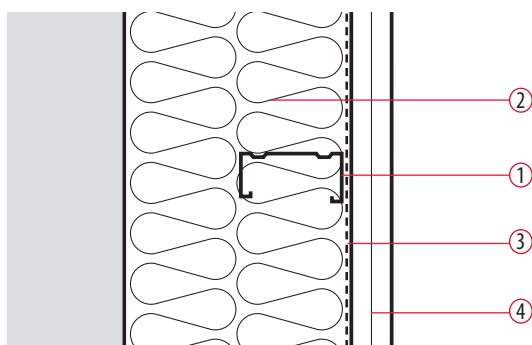
1. Sätt upp stommen 45 mm från befintlig vägg, tex med stålregel R 45 i stålskena SK 45 eller med 45x45 mm läkt.
2. Isolera med 2x45 mm mineralull, 45 mm bakom och 45 mm mellan reglarna.
3. Sätt upp 2 lag gipsskivor, Normal eller Hård.
4. Ljudtätning med fogmassa vid alla anslutningar.

RENOVERING AV YTTERVÄGGAR, EJ KÄLLARVÄGG

Typiska exempel och förslag till lösningar för invändig förbättring. Om det bara gäller renovering av en invändig yta, se "Invändiga väggar".

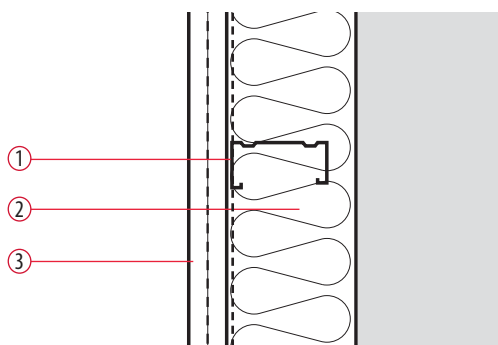
Utgångsläge	Önskat resultat	Lösning
Vägg med dålig värmeisolering	Förbättrad värmeisolering. Ny snygg yta.	4
Vägg med dålig ljudisolering	Förbättrad ljudisolering. Ny snygg yta.	5
Vägg med både dålig ljud- och värmeisolering	Total invändig renovering med förbättrad ljud och värmeisolering samt ny snygg yta	6

LÖSNING 4

1. Montera en stomme 45 mm från befintlig vägg med stålregel R 45 i stålskena SK 45 eller med 45x45 mm läkt.
2. Isolera med 2x45 mm mineralull, 45 mm bakom och 45 mm mellan reglarna.
3. Sätt upp fuktspärr med min 150 mm överlappning klämd över regel.
4. Sätt upp 1 lag gipsskivor, Norgips Normal eller Hård

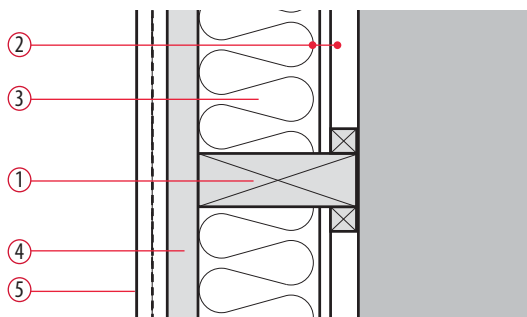
LÖSNING 5

1. Sätt upp stomme minst 10 mm från vägg tex med stålregel R 45 i stålskena SK 45 eller med 45x45 mm läkt.
2. Isolera med minst 45 mm mineralull mellan reglarna.
3. Sätt upp 2 lag gipsskivor, Norgips Normal eller Hård. Gör ljudtätningen med fogmassa vid alla anslutningar, se lösning 3

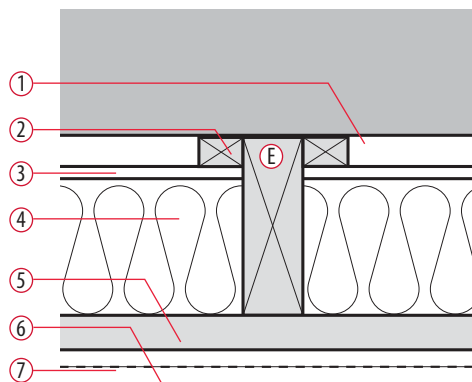
LÖSNING 6

1. Sätt upp stomme tex med 45x120 mm reglar och montera 22x45 mm läkt på sidan av reglarna.
2. Montera Norgips Utvändig skiva mot läkten. Se till att skapa en luftspalt.
3. Isolera med 2x45 mm mineralull.
4. Sätt ev upp invändig läkt av t.ex. sekundärprofil 25/85 eller 22x45 mm läkt.
5. Sätt upp 2 lag gipsskivor, Norgips Normal eller Hård

NORMAL TAKRENOVERING

- E. Existerande konstruktion
1. Luftspalt
 2. 22x45 mm läkt på sidan av takstolar.
 3. Vindskydd, Utvändig-X9.
 4. Isolering.
 5. Underkonstruktion, sekundärprofil S 25/85 eller min 22x45 mm läkt.
 6. Invändig beklädnad, Norgips Normal, Hård eller Kortplank.
 7. Fuktspärr.

UNDERBEKLÄDNAD

Norgips Utvändig monteras på 22x45 mm läkt som fästes på högkant på sidan av takstolarna. Är takstolsavstånden större än 600 mm måste man sätta in spikläkt mellan läkten. Skivorna monteras bäst på längden av takstolarna. Önskar man tvärmontering måste man sätta in läkt/spikläkt med ett maximalt s-avstånd på 600 mm. Använd korrosionskyddade skruvar med stort huvud. Se fästnanordningar i tabell 1 och fästavstånd i tabell 2. Skruvarna skall inte försänkas så att kartongen går sönder. Försök inte dra fast skivorna mot läkten med hjälp av skruv. Pressa dem i stället mot underlaget när de skall fästas.

REGELVERK FÖR INVÄNDIG BEKLÄDNAD

De maximala avstånden för regelverket finns i tabell 2. Den invändiga beklädnaden kan fästas direkt mot takstolarna. Förutsatt att de är jämna och avstånden mellan takstolarna är högst s 600 mm och anläggningsytan mot skivorna min 45 mm. Annars måste man sätta upp ett regelverk av tex stålprofil S 25/85 eller 22x45 mm läkt på takstolarnas undersida.

INVÄNDIG BEKLÄDNAD

För den invändiga beklädnaden kan man använda Norgipsskivor som Normal, Hård eller Kortplank. För montering, se kapitlen om "Montering av skivor" samt "Innertak".

ISOLERING

Mineralullen monteras mellan takstolarna, gärna samtidigt med att den invändiga beklädnaden eller regelverket sätts upp. Isoleringen skall vara tät och mineralullen bör därför sättas upp i 2 lag där skarvarna förskjuts mellan lagen.

DIFFUSION OCH LUFTTÄTNING

Ner mot, eller mellan skivorna i den invändiga beklädnaden monteras en diffusionspärr av plastfolie eller liknande. Det är viktigt att diffusionspärren är tät och det monteras därför med en överlappning på 150–200 mm. Undvik att göra hål i eller skada diffusionspärren på annat sätt. Bäst resultat får man när man har en invändig beklädnad på 2 lag skivor så att diffusionspärren kan läggas mellan skivorna. Annars måste diffusionspärren monteras mot underkonstruktionen och skarvarna måste klämmas mot underlaget eller tejpas.

Tabell 1. Underbeklädnad	Utvändig X-9
Fästes med skruvar	SS 25 Z-HL eller SS BOR 32 Z
Fästavstånd skruvar	
Längs skivkanter	200 mm
Inne på skivan	300 mm

Håll ett avstånd på 15–20 mm från skivkanterna

Tabell 2. Underkonstruktion för invändig beklädnad	
Avstånd för sekundärreglar/läkt/takstolar	
1 eller flera lag på tvären av underlaget	max s 600 mm *)
1 lag på längden av underlaget	max s 300 mm
*) Under fuktiga byggförhållanden	max s 400 mm